

Hà Nội: Cấy máy giúp nông dân tăng lợi nhuận hơn 10 triệu đồng mỗi ha lúa

20:19 26/10/2026

Ứng dụng mạ khay, cấy máy trong sản xuất lúa đang mang lại hiệu quả kinh tế rõ rệt tại Hà Nội. Kết quả triển khai trên 550 ha cho thấy phương thức này không chỉ giảm chi phí, nâng năng suất mà còn giúp nông dân tăng lợi nhuận từ 9,6 đến 10,3 triệu đồng/ha/vụ so với cấy thủ công.

Chi phí nhân công tăng, lao động nông nghiệp ngày càng thiếu hụt khiến việc duy trì sản xuất lúa theo phương thức truyền thống gặp nhiều khó khăn. Trong bối cảnh đó, đưa máy móc vào khâu gieo cấy đang trở thành giải pháp thiết thực để giảm sức lao động, tiết kiệm chi phí và nâng cao hiệu quả canh tác.

Tại Hà Nội, mô hình mạ khay, cấy máy do Trung tâm Khuyến nông Hà Nội triển khai trong năm 2026 đã ghi nhận những kết quả tích cực. Đáng chú ý, hiệu quả không chỉ thể hiện ở năng suất cây trồng mà còn ở khả năng tổ chức sản xuất tập trung, tạo điều kiện để các hợp tác xã mở rộng dịch vụ cơ giới hóa nông nghiệp.

Giảm chi phí, tăng lợi nhuận trên cùng diện tích canh tác

Năm 2026, Trung tâm Khuyến nông Hà Nội triển khai mô hình ứng dụng mạ khay, cấy máy trên tổng diện tích 550 ha tại bốn xã Đại Xuyên, Chuyên Mỹ, Đa Phúc và Trung Giã, với sự tham gia của 3.067 hộ nông dân.

Kết quả đánh giá cho thấy, phương thức cấy máy mang lại hiệu quả cao hơn so với cấy tay truyền thống. Trong vụ Xuân, năng suất lúa cấy máy đạt 61 tạ/ha, cao hơn từ 5,9 đến 7,2 tạ/ha, tương đương mức tăng 10,7 - 12%. Đến vụ Mùa, năng suất đạt 60,3 tạ/ha, cao hơn phương thức cấy tay từ 6,5 đến 8 tạ/ha, tương đương 11 - 13,3%.

Sự khác biệt đến từ phương pháp gieo mạ và mật độ cấy. Mạ được gieo trong khay, đưa ra đồng bằng máy với khoảng cách tương đối đồng đều, giúp cây lúa có điều kiện đẻ nhánh sớm, phát triển bộ rễ và hạn chế sự cạnh tranh dinh dưỡng giữa các khóm.

Đáng chú ý, hiệu quả kinh tế của mô hình được thể hiện rõ qua chi phí đầu tư. Theo hạch toán của Trung tâm Khuyến nông Hà Nội, chi phí sản xuất theo phương thức mạ khay, cấy máy dao động từ 9,54 đến 9,7 triệu đồng/ha, trong khi cấy tay truyền thống cần khoảng 12,7 - 13,7 triệu đồng/ha.

Lãnh đạo Trung tâm Khuyến nông và Hợp tác xã kiểm tra mô hình ứng dụng mạ khay, cấy máy trong sản xuất lúa quy mô tập trung vụ mùa năm 2026 tại xã Chuyên Mỹ.

Như vậy, nông dân có thể tiết kiệm từ 3,16 đến 4 triệu đồng/ha/vụ, tương đương khoảng 113.700 - 143.800 đồng/sào/vụ. Khoản tiết kiệm chủ yếu đến từ việc giảm lượng giống, giảm công làm mạ, nhổ mạ, cấy lúa và hạn chế một phần chi phí bảo vệ thực vật.

Khi tính cả năng suất và chi phí đầu tư, lợi nhuận bình quân từ lúa cấy máy cao hơn phương thức truyền thống từ 9,6 đến 10,3 triệu đồng/ha/vụ.

Đối với sản xuất lúa, đây là mức chênh lệch đáng kể, nhất là trong điều kiện người dân phải cân đối chi phí vật tư, thuê nhân công và giá bán sản phẩm. Hiệu quả kinh tế được lượng hóa cũng là cơ sở để các hộ nông dân cân nhắc chuyển từ cấy thủ công sang sử dụng dịch vụ cơ giới hóa.

Không chỉ tiết kiệm chi phí, máy cấy còn giúp rút ngắn thời gian gieo cấy trong những thời điểm thời vụ tập trung. Theo đánh giá của ngành khuyến nông, một máy cấy 6 hàng có thể thực hiện từ 2,5 đến 2,7 ha trong một ngày làm việc 8 giờ, tương đương khối lượng công việc của khoảng 45 - 50 lao động thực hiện nhổ mạ và cấy thủ công.

Khả năng thay thế nhiều công lao động trong khâu gieo cấy có ý nghĩa đối với những địa phương mà lực lượng lao động nông nghiệp đang giảm, đặc biệt khi nhiều người chuyển sang làm việc trong lĩnh vực công nghiệp, dịch vụ và làng nghề.

Hợp tác xã giữ vai trò tổ chức sản xuất tập trung

Từ kết quả triển khai tại các địa phương, mô hình mạ khay, cấy máy cho thấy cơ giới hóa không đơn thuần là đưa thiết bị xuống đồng ruộng. Để máy móc hoạt động hiệu quả, các hộ sản xuất cần phối hợp về lịch thời vụ, giống lúa, điều kiện mặt ruộng và hệ thống giao thông nội đồng.

Tại xã Chuyên Mỹ, một trong những địa phương tham gia mô hình, Hợp tác xã Nông nghiệp Dịch vụ Tổng hợp xã Chuyên Mỹ đã phối hợp với Trung tâm Khuyến nông Hà Nội tổ chức sản xuất trên diện tích tập trung.

Riêng vụ Mùa năm 2026, mô hình tại Chuyên Mỹ được triển khai trên 105 ha với 429 hộ tham gia. Việc lựa chọn các khu vực liền vùng, thuận lợi cho máy cấy di chuyển và bảo đảm điều kiện tưới tiêu giúp quá trình tổ chức sản xuất phù hợp hơn với yêu cầu cơ giới hóa.

Đối với người dân tại địa phương có nhiều hoạt động làng nghề như Chuyên Mỹ, việc giảm công lao động trong sản xuất lúa còn giúp các hộ chủ động hơn trong bố trí thời gian làm việc.

Cùng với Chuyên Mỹ, mô hình tại xã Trung Giã được triển khai trên diện tích 50 ha, với 296 hộ là thành viên Hợp tác xã Dịch vụ nông nghiệp và Kinh doanh tổng hợp Nam Sơn tham gia. Giống lúa được sử dụng tại mô hình là HD11.

Các hộ tham gia được hỗ trợ 50% giống, vật tư, phân bón; đồng thời được tập huấn kỹ thuật sản xuất mạ khay, vận hành quy trình chăm sóc lúa cấy máy và hướng dẫn phòng trừ sâu bệnh.

Trong quá trình thực hiện, cán bộ khuyến nông phối hợp với hợp tác xã theo dõi sinh trưởng của cây lúa, hướng dẫn người dân áp dụng kỹ thuật phù hợp. Qua đánh giá, lúa cấy máy tại Trung Giã sinh trưởng tốt, đẻ nhánh khỏe và cho thấy khả năng nâng cao hiệu quả sản xuất so với phương thức cấy tay.

Thực tế tại các địa phương cho thấy, hợp tác xã đóng vai trò quan trọng trong việc tập hợp các hộ nông dân, bố trí vùng sản xuất và phối hợp triển khai dịch vụ cơ giới hóa. Đây là yếu tố cần thiết để máy móc được sử dụng hiệu quả, nhất là tại những khu vực còn nhiều thửa ruộng nhỏ.

Việc áp dụng mạ khay, cấy máy cũng tạo điều kiện hình thành các vùng sản xuất lúa cùng giống, cùng thời vụ, thuận lợi cho khâu chăm sóc, phòng trừ sâu bệnh và thu hoạch bằng máy.

Tuy nhiên, khả năng mở rộng mô hình cần gắn với điều kiện thực tế của từng địa phương, từ quy mô đồng ruộng, hệ thống thủy lợi, đường giao thông nội đồng đến năng lực cung ứng dịch vụ của các hợp tác xã.

Kết quả triển khai trên 550 ha trong năm 2026 cho thấy cơ giới hóa khâu gieo cấy đã mang lại lợi ích kinh tế cụ thể cho người trồng lúa Hà Nội. Khi chi phí được cắt giảm, năng suất cải thiện và áp lực nhân công được tháo gỡ, người dân có thêm điều kiện duy trì sản xuất.

Đây cũng là cơ sở để ngành nông nghiệp Hà Nội tiếp tục nghiên cứu nhân rộng mô hình, gắn ứng dụng máy móc với tổ chức lại sản xuất, nâng cao hiệu quả hoạt động của hợp tác xã và phát triển các vùng lúa hàng hóa tập trung.

Minh Thẩm